

O b e c T R E N Ć I A N S K A T E P L Á

OBECNÝ ÚRAD, M. R. Štefánika 376/30, 914 01 Trenčianska Teplá

Komunitný plán sociálnych služieb obce Trenčianska Teplá na roky 2026-2030

Vypracoval: Mgr. Tomáš Habánik, PhD.

OBSAH

ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK	2
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	3
1 TEORETICKÁ ČASŤ	4
1 ÚVOD	4
1.1 Z histórie obce	4
1.2 Špecifikácia sociálnych služieb, druhy, formy a ich poskytovanie.....	5
1. 2. 1 Členenie a typológia sociálnych služieb	6
1. 3 Východiskové dokumenty pre realizáciu komunitného plánu	8
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	12
2. 1 Charakteristika obce a občianska vybavenosť	12
2. 2 Analýza vybraných sociálno-demografických ukazovateľov	15
2. 3 Analýza potrieb obyvateľstva.....	26
2. 4 Ciele a priority obce v sociálnej oblasti	33
ZÁVER.....	37
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	38

ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK

Graf č. 1 –	Hustota osídlenia obce Trenčianska Teplá
Graf č. 2 –	Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.
Graf č. 3 –	Celkový prírastok obyvateľstva
Graf č. 4 –	Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva podľa pohlavia
Graf č. 5 –	Priemerný vek obyvateľstva obce
Graf č. 6 –	Priemerný vek podľa pohlavia
Graf č. 7 –	Index starnutia obyvateľstva
Graf č. 8 –	Index starnutia podľa pohlavia
Graf č. 9 –	Pohlavie respondentov
Graf č. 10 –	Veková štruktúra respondentov
Graf č. 11 –	Ako vnímate z Vášho pohľadu celkové podmienky pre život v Obci Trenčianska Teplá
Graf č. 12 –	Zapojili ste sa už aj Vy niekedy do aktivít, ktoré by viedli z Vášho pohľadu ku skvalitneniu života v Obci Trenčianska Teplá?
Graf č. 13 –	Považujete sociálne služby za významný nástroj pomoci?
Graf č. 14 –	Využili ste už niekedy Vy sám/sama, prípadne Vaši blízki nejaký druh sociálnej služby?
Graf č. 15 –	Považujete súčasný stav existujúcich soc. služieb v našej obci za dostatočný?
Graf č. 16 –	Myslíte si, že ku skvalitneniu sociálnych služieb by prispela ich realizácia aj zo strany neverejných poskytovateľov? (občianske združenia, neziskové a cirkevné organizácie)
Tabuľka č. 1 –	Analýza a podiel obyvateľstva z hľadiska vekových skupín
Tabuľka č. 2 –	Obyvateľstvo obce z hľadiska národnosti
Tabuľka č. 3 –	Obyvateľstvo obce z hľadiska vierovyznania
Tabuľka č. 4 –	Obyvateľstvo obce z hľadiska dosiahnutého vzdelania
Tabuľka č. 5 –	Poskytované sociálne služby na území obce
Tabuľka č. 6 –	SWOT analýza sociálnej oblasti

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

FO	Fyzická osoba
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
MŠ	Materská škola
OSN	Organizácia spojených národov
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TJ	Telovýchovná jednota
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
VÚC	Vyšší územný celok
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
ZŠ	Základná škola

1 TEORETICKÁ ČASŤ

ÚVOD

Obec ako aktér v procese rozhodovania predstavuje významný subjekt, disponujúci súborom kompetencií, ktorých pôsobnosť je definovaná legislatívnou podobou. V súvislosti s komunitným plánovaním je potrebné na úrovni obecnej samosprávy identifikovať najdôležitejšie potreby komunity obyvateľov, žijúcich na danom vymedzenom území. Tieto potreby vyplývajú zo súhry rôznych faktorov, medzi ktoré možno zaradiť sociálno-ekonomické, kultúrne či priestorové dimenzie.

Nevyhnutnou súčasťou komunitného plánovania je správne analyzovanie sociálno-demografického vývoja obyvateľstva na konkrétnom území, z ktorého možno po zohľadnení potrieb komunity prechádzať k stanoveniu priorít a cieľov na určité časové obdobie. Z hľadiska Zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách predstavuje komunitné plánovanie dôležitý nástroj obecnej samosprávy v oblasti sociálnych služieb, pričom podľa spomenutého zákona vzniká obci povinnosť vypracovávať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb. V súčasnosti aktuálny a čoraz viditeľnejší proces starnutia obyvateľstva predstavuje pre obce veľké riziko, ktoré sa citelne dotkne procesu plánovania a financovania chodu obcí už v blízkej budúcnosti. Z hľadiska komunitného plánovania sociálnych služieb rovnako netreba opomenúť aj kladenie dôrazu na kvalitu existujúcich a poskytovaných sociálnych služieb, v rámci ktorých sa hodnotia tri konkrétne oblasti, a to procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky.

Predkladaný komunitný plán sociálnych služieb na roky 2026-2030 bude pozostávať z teoretickej a analytickej časti, prostredníctvom ktorej si bližšie priblížime vybrané sociálno-demografické charakteristiky spolu s potrebami obyvateľstva, vrátane mapovania existujúcich sociálnych služieb. Na základe týchto faktorov spolu so SWOT analýzou následne pristúpime k formulovaniu cieľov na ďalšie časové obdobie. V tomto kontexte komunitné plánovanie pri zohľadnení vybraných charakteristík sa dotýka aj Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) Obce Trenčianska Teplá na roky 2022-2030.

1.1 Z histórie obce

Obec Trenčianska Teplá sa rozprestiera v juhovýchodnej časti Ilavskej kotliny a na výbežkoch Strážovských vrchov o celkovej rozlohe viac ako 1 500 hektárov. Prvotné osídlenie na jej území siahajú do obdobia mladšej doby kamennej, nazývané aj obdobie mladého paleolitu, avšak prvá

písomná zmienka o obci pochádza z roku 1355 (Karlík, 1995). Obyvateľstvo zažilo mnohé útrapy či už sa jednalo o tatárske plienenie, stavovské povstania, svetové vojny, ale aj mnohé ďalšie udalosti. Už od svojho vzniku Trenčianska Teplá patrila pod trenčianske hradné panstvo, ktorého dominanta – Trenčiansky hrad predstavoval už v období ranného stredoveku sídlo správneho obvodu a kľúčovú vojenskú pevnosť na moravskej hranici. Jej výhodná poloha predurčila, že v druhej polovici 19. storočia nastal hospodársky rozmach obce, ktorá vyvrcholila výstavbou cukrovaru v rokoch 1900-1901, ktorý existuje dodnes, pričom už v minulosti poskytoval množstvo pracovných príležitostí pre domáce obyvateľstvo (Karlík, 1995).

V 80. rokoch 19. storočia dochádza k vybudovaniu Považskej železnice, čím sa položili základy k vytvoreniu dôležitého železničného uzla, prostredníctvom ktorého získala obec neskôr spojenie nielen na Moravu, Žilinu a Bratislavu, ale aj s kúpeľným mestom Trenčianske Teplice prostredníctvom úzkorozchodnej trate, na ktorej funguje prevádzka už viac ako 100 rokov. Barokový kostol sv. Matúša predstavuje významnú historickú pamiatku, ktorej základy vedú do roku 1733. Medzi významné osobnosti, ktoré žili v našej obci možno uviesť napr. akademických maliarov Jána Šandoru, Františka Viktora Podolaya a Štefana Straku, cirkevného hodnostára Františka Xavera Hábelu, astronómku Ľudmilu Pajdušákovu a iných (Karlík, 2015). V súčasnej dobe má Trenčianska Teplá aj miestnu časť Dobrú a Príles. Príles bol k obci pripojený už v roku 1913, Dobrá sa pripojila k obci v roku 1971. Po roku 1989, kedy dochádza k významným spoločenským, politickým a ekonomickým zmenám, dochádza aj v obci Trenčianska Teplá k výraznému nárastu rôznych príležitostí pre ďalší rozvoj obce, vrátane podnikateľských aktivít zameraných na všestranný rozvoj a uspokojenie potrieb obyvateľov obce (Karlík, 2015).

1.2 Špecifikácia sociálnych služieb, druhy, formy a ich poskytovanie

Sociálne služby predstavujú súbor opatrení, prostredníctvom ktorých sa hľadá rýchla a priama reakcia na vzniknutú nepriaznivú sociálnu situáciu jednotlivcov, rodín i celých komunít. Z tohto pohľadu sociálne služby plnia dôležitú a neoceniteľnú úlohu v rámci sociálnej práce, ktorú zabezpečujú v našich podmienkach verejní (obce/mestá; združenie obcí; právnická osoba zriadená alebo založená obcou, združením obcí, vyšším územným celkom alebo štátom) a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb (Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov).

Z hľadiska typológie rozoznávame nasledujúce formy sociálnych služieb:

- a) *ambulantná* – miestom pre poskytovanie tejto sociálnej služby môže byť aj zariadenie, pričom uvedená forma sociálnej služby je poskytovaná pre tú fyzickú osobu, ktorá dochádza, je dopravovaná, prípadne sprevádzaná do miesta, kde sa sociálna služba poskytuje;
- b) *pobytová* – uvedená forma sa poskytuje buď ako celoročná sociálna služba, alebo ako týždenná sociálna služba, ktorá sa vzťahuje na poskytovanie sociálnych služieb, ktorých súčasťou je poskytnutie ubytovania v zariadení. Zákon sa vzťahuje aj na maloleté osoby, ktoré môžu využívať túto formu sociálnych služieb len s prihliadnutím na písomný súhlas svojho zákonného zástupcu; prípadne písomný súhlas opatrovníka (fyzickej osoby) ak daná osoba bola stanovená súdnym rozhodnutím za opatrovníka osobe, pozbavenej spôsobilosťou na právne úkony;
- c) *terénna* – uvedená forma sociálnej služby sa vykonáva prostredníctvom terénnych pracovníkov, pričom terénna forma sociálnej služby sa môže realizovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorí realizujú svoju činnosť priamo na miestach v teréne, t.j. v prirodzenom sociálnom prostredí (alebo domácom prostredí), kde sa fyzické osoby či skupiny obyvateľov (ako cieľové skupiny sociálnej práce) zdržiavajú. Hlavnou úlohou terénnych programov je predchádzanie pred vznikom sociálneho vylúčenia nielen osoby, ale aj rodiny a komunity, nachádzajúcich sa v nepriaznivej sociálnej situácii.

V znení Zákona o sociálnych službách sa zároveň upravuje prednosť poskytovania terénnej a ambulantnej sociálnej služby pred pobytovou sociálnou službou, avšak v prípade, kedy to vyžaduje situácia, sa poskytuje pobytová forma sociálnej služby, v rámci ktorej má prednosť týždenná forma pred celoročnou formou. Zákon rovnako definuje právo FO na výber formy poskytovanej sociálnej služby, ako aj poskytovanie sociálnej služby inou formou (podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v rámci ktorého sa FO zdržiava), a to predovšetkým telefonicky, prípadne v súvislosti s telekomunikačnými technológiami v prípade účelnosti. Rovnako sa môže sociálna služba poskytovať na určitý alebo neurčitý čas (Habánik, 2018).

1.2.1 Členenie a typológia sociálnych služieb:

a) Sociálne služby krízovej intervencie pozostávajúce z:

- terénnej sociálnej služby krízovej intervencie;

- poskytovania sociálnej služby v rámci nasledujúcich zariadení: nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste a zariadenie núdzového bývania;
- nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu.

b) Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi pozostávajúce z:

- pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa;
- služby na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života;
- zariadenia dočasnej starostlivosti o deti;
- zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa;
- služby včasnej intervencie.

c) Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, pozostávajúce zo:

- zariadenia podporovaného bývania;
- zariadenia pre seniorov;
- zariadenia opatrovateľskej služby;
- rehabilitačného strediska;
- domova sociálnych služieb;
- špecializovaného zariadenia;
- denného stacionára;
- opatrovateľskej služby;
- prepravnej služby;
- sprievodcovskej služby a predčítateľskej služby;
- tlmočnickej služby;
- sprostredkovania tlmočnickej služby;
- sprostredkovania osobnej asistencie;
- požičiavania pomôcok.

d) Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií pozostávajúce z:

- monitorovania a signalizácie potreby pomoci;
- krízovej pomoci poskytovanej prostredníctvom telekomunikačných technológií.

e) Podporné služby pozostávajúce z:

- odľahčovacej služby;
- pomoci pri výkone opatrovníckych práv a povinností;
- denného centra;

- podpory samostatného bývania;
- jedálne;
- pracovne;
- strediska osobnej hygieny (Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov).

1.3 Východiskové dokumenty pre realizáciu komunitného plánu

- a) Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov;
- b) Zákon NR SR č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- c) Zákon NR SR č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- d) Zákon NR SR č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- e) Zákon NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov;
- f) Zákon NR SR č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v znení neskorších predpisov;
- g) Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov;
- h) Zákon NR SR č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- i) Plán obnovy a odolnosti SR;
- j) Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti;
- k) Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím;
- l) Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030;
- m) Konceptia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030;
- n) Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030;
- o) Komunitný plán sociálnych služieb Obce Trenčianska Teplá 2021 – 2025;
- p) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Trenčianska Teplá na roky 2022-2030.

V súvislosti s komunitným plánovaním je dôležité priblížiť dva strategické dokumenty, ktoré sa oblasti sociálnych služieb dotýkajú. Prvým z nich je dokument prijatý v gescii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na celoštátnej úrovni pod názvom Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030. Uvedený dokument možno charakterizovať ako nástroj štátnej sociálnej politiky, ktorý sa prioritne zameriava na sociálne služby (ako jeden z nástrojov sociálnej politiky v praxi). Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 reflektujú na aktuálnu situáciu pri poskytovaní sociálnych služieb v podmienkach Slovenskej republiky, s hľadaním východísk na ďalšie časové obdobie, zohľadňujúc priority, ciele, ako aj kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

Od tohto kľúčového dokumentu si následne obecné a regionálne samosprávy odvíjajú koncepčné a plánovacie dokumenty, ktoré sa dotýkajú sociálnych služieb v ich územnej pôsobnosti. V období rokov 2021-2030 sú na území Slovenskej republiky stanovené štyri hlavné ciele:

- a) prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb;
- b) zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti;
- c) podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby;
- d) podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb (Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030, 2021).

Na daný dokument aktívne reaguje *Program obnovy a odolnosti SR*, ktorý predstavuje súhrn opatrení a reforiem s cieľom hľadania účinných opatrení na aktuálne spoločenské výzvy. V našom prípade nás zaujíma predovšetkým oblasť zdravia, ktorá úzko súvisí aj so sociálnou oblasťou. Východiskovou časťou je podkapitola pod názvom *Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť*, ktorou má štát reagovať predovšetkým na proces starnutia svojho obyvateľstva. Kroky reformy smerujú do oblastí, v rámci ktorých doterajšie fungovanie narážalo na „isté mantinely“, pričom nevyhnutným krokom je vytvorenie efektívnejšieho a koordinovaného systému prepojenia sociálnej a zdravotnej starostlivosti. Práve vytvorenie takéhoto systému by malo napomôcť aj lepšiemu dohľadu nad sociálnou starostlivosťou, efektívnejším posudzovaním potrieb osôb so zdravotným postihnutím, ako aj ich financovaním,

či poskytovaním lepších stimulov pre komunitnú starostlivosť (Plán obnovy a odolnosti SR, 2025).

Druhý dokument – *Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030* zas predstavuje z pohľadu regionálnej samosprávy nástroj na ďalšie smerovanie a plánovanie sociálnych služieb v jej pôsobnosti, reflektujúc súčasnú situáciu poskytovania sociálnych služieb v danom regióne. Koncepcia taktiež vychádza z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb, pričom sa zameriava na procesy, ktorými by sa dokázala zabezpečiť efektivita a dostupnosť sociálnych služieb, vrátane ich kvalitatívneho rámca.

Priority a ciele rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len TSK):

1) Priorita č. 1 – Zabezpečenie dostupnosti sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami občanov TSK

Pri tejto priorite sú stanovené nasledne ciele:

- vytvorenie optimálnej siete sociálnych služieb pre podporu zotrvania občanov so zdravotným postihnutím alebo seniorov v prirodzenom sociálnom prostredí;
- rozšírenie počtu lôžok celoročnej formy sociálnej služby v špecializovanom zariadení pre cieľovú skupinu schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, Alzheimerova choroba;
- vytvorenie podmienok pre rozvoj ambulantnej formy sociálnej služby v Domove sociálnych služieb a v Špecializovanom zariadení pre cieľovú skupinu prevazívna vývinová porucha -autizmus;
- prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť – deinštitucionalizácia sociálnych služieb;
- vytvorenie podmienok pre osoby nachádzajúce sa v krízovej situácii z dôvodu straty bývania;
- eliminácia dopadov negatívnych vplyvov ohrozujúcich vývin osôb.

2) Priorita č. 2 – Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Pri tejto priorite je stanovený nasledovný cieľ:

- prepojenie poskytovania sociálno-zdravotnej starostlivosti.

3) Priorita č. 3 – Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

Pri tejto priorite sú stanovené následne ciele:

- vytvorenie vhodných podmienok na podporu osôb poberajúcej opatrovateľský príspevok;
- zvýšenie informovanosti o sociálnych službách.

4) Priorita č. 4 – Stabilizácia existujúcich poskytovateľov sociálnych služieb

Pri tejto priorite je stanovený nasledovný cieľ:

- podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb (Konceptia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030, 2022).

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

Aby sme mohli pripraviť naozaj objektívne návrhy pre ďalšie obdobie, je nevyhnutné vychádzať z kvalitne a dôsledne spracovanej analýzy vybraných sociálno-demografických charakteristík. Štatistické dáta Štatistického úradu SR (ďalej len ŠÚ SR) predstavujú pre nás najdôležitejší súbor poznatkov, prostredníctvom ktorých možno hľadať optimálne riešenia do budúcnosti. Získané a nami spracované štatistické dáta uvádzame formou prehľadných tabuliek a grafov, vrátane popisných údajov. Zároveň pri niektorých oblastiach porovnávame vývoj Sčítania obyvateľov, domov a bytov z rokov 2011 a 2021 (ďalej len SODB).

Ako ďalej uvidíme, aj medzi jednotlivými sčítaniami dochádza k významným zmenám. Dôvodom použitia týchto údajov je fakt, že niektoré sociálno-demografické údaje o obciach sú dostupné iba na základe celoštátnych výsledkov SODB. Analytická časť zároveň pozostáva zo SWOT analýzy a prostredníctvom dotazníkového prieskumu uvádzame aj potreby obyvateľstva k tejto problematike. Výstupom našej práce bude súhrn navrhovaných riešení v sociálnej oblasti na nasledujúce obdobie piatich rokov (časové obdobie rokov 2026-2030).

2.1 Charakteristika obce a občianska vybavenosť

Trenčianska Teplá predstavuje modernú obecnú samosprávu so svojou strategickou polohou na Strednom Považí. Z hľadiska dopravy obec už po desaťročia predstavuje dôležitý cestný i železničný uzol, vďaka ktorému dochádza k rozmachu podnikateľského prostredia i celkovo priaznivých podmienok pre život. V prípade cestnej dopravy možno spomenúť ľahkú dostupnosť do krajského mesta Trenčín, okolitých miest (Dubnica nad Váhom a Nová Dubnica), ako aj blízkeho kúpeľného mesta Trenčianske Teplice, ktoré spája s Trenčianskou Teplou jednokolařová železničná trať, na ktorej počas letnej sezóny premáva električka. Rovnako netreba opomenúť blízkosť diaľničného privádzača s ľahkou dostupnosťou na západ i východ krajiny.

Na druhej strane treba podotknúť, že význam železničného uzla v Trenčianskej Teplej postupne stráca význam v dôsledku zrušenia zastávok rýchlikov smerujúcich z Bratislavy do Košíc a opačne. Tento faktor môže zároveň aj prispieť k poklesu návštevníkov a turistov, ktorí prechádzajú cez našu obec do kúpeľov v Trenčianskych Tepliciach.

V obci sa nachádza široká občianska vybavenosť, ktorá je sprevádzaná pestrou paletou živnostníkov a služieb pre obyvateľov obce, spolu s rozsiahlym spektrom dostupnej zdravotnej starostlivosti pre občanov. V tejto súvislosti možno ďalej konštatovať o širokom rozsahu

podnikateľských aktivít na území obce, s cieľom poskytovania kvalitných služieb obyvateľom. Niektoré podnikateľské subjekty ako napr. LEONI Slovakia, spol. s.r.o., mäsovýroba Hôrka, s.r.o. či Považský cukor, a. s. zároveň patria medzi významných zamestnávateľov v regióne. Súbor služieb pre obyvateľov obce je rozsiahly, zahŕňajúci napríklad nasledovné služby:

- masérské a kozmetické služby;¹
- manikúra a pedikúra;
- kaderníctvo;
- pomocné stavebné a maliarske práce;
- maloobchodné prevádzky sprostredkujúce predaj tovarov a služieb;
- reklamné a pohostinské činnosti;
- vodoinštalatérske, kúrenárske a stolárske práce;
- kamenárstvo;
- reštauračné služby;
- očná optika;
- služby spojené so zabezpečovacími a poplachovými systémami;
- reklamné, marketingové a fotografické služby;
- vydavateľská činnosť.

Z hľadiska zdravotnej dostupnosti možno konštatovať, že na území obce sa nachádzajú dve zdravotné strediská, ktoré sú situované v centre obce, vrátane jednej lekárne. Zdravotnícke zariadenia, ktoré pôsobia v obci, sú vymedzené nasledovne:

- a) Všeobecná ambulancia pre dospelých (MUDr. Jarmila Cígerová);
- b) Všeobecná ambulancia pre dospelých (MUDr. Zuzana Šulíková; poskytovateľ zdravotnej starostlivosti Laugo Med, s.r.o.);
- c) Všeobecná ambulancia pre deti a dorast (MUDr. Margita Šmatláková);
- d) Ortopedická ambulancia – (MUDr. Oto Markech; poskytovateľ zdravotnej starostlivosti ORTHOS s.r.o.);
- e) Urologická ambulancia (MUDr. Denisa Badačová, poskytovateľ zdravotnej starostlivosti UROMEDICA s.r.o.);
- f) Ambulancia klinickej logopédie (Mgr. Mária Došeková, LOGOHELP, s.r.o.);

¹ Presný zoznam podnikateľských subjektov a poskytovaných služieb možno získať na Obecnom úrade v Trenčianskej Teplej

- g) Ambulancia zubného lekárstva (MUDr. Slavomír Tholt; poskytovateľ zdravotnej starostlivosti ST – DENTAL s.r.o.).

Proces vzdelávania v obci zabezpečujú nasledovné školské zariadenia:

- a) Materská škola v Trenčianskej Teplej + elokované pracovisko v miestnej časti Dobrá² (predprimárny stupeň vzdelávania);
- b) Základná škola v Trenčianskej Teplej³ (primárne vzdelávanie);
- c) Spojená škola Trenčianska Teplá (predprimárny stupeň vzdelávania pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami; primárny stupeň vzdelávania zdravotne znevýhodnených detí a mládeže; praktická škola – pokračovanie vzdelávania po dosiahnutí primárneho stupňa vzdelávania);
- d) Súkromná základná umelecká škola (primárny stupeň vzdelávania).⁴

Podľa VZN č. 2/2023, ktoré bolo schválené obecným zastupiteľstvom v Trenčianskej Teplej 19. apríla 2023, Obec Trenčianska Teplá je zriaďovateľom:

A. škôl – samostatných právnych subjektov⁵:

- a) Materská škola Trenčianska Teplá, J. Braneckého 129/13, Trenčianska Teplá s elokovaným pracoviskom Dobrá 1103, Trenčianska Teplá;
- b) Základná škola Trenčianska Teplá, J. Braneckého 130/15, Trenčianska Teplá.

B. Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia:

- a) Školský klub detí pri ZŠ J. Braneckého 130/15, Trenčianska Teplá;
- b) Centrum voľného času pri ZŠ, J. Braneckého 130/15, Trenčianska Teplá.

C. Zariadenia školského stravovania:

- a) Školská jedáleň pri ZŠ, J. Braneckého 130/15, Trenčianska Teplá;
- b) Výdajná školská jedáleň pri MŠ, J. Braneckého 129/13, Trenčianska Teplá;
- c) Školská jedáleň pri MŠ Dobrá 1103, Trenčianska Teplá (VZN č. 2/2023).

² Určenie spádovej oblasti MŠ vymedzuje VZN č. 11/2023.

³ Určenie školského obvodu ZŠ vymedzuje VZN č. 11/2023.

⁴ Obec Trenčianska Teplá v rámci podielových daní financuje Súkromnú základnú umeleckú školu na základe VZN č. 2/2023.

⁵ Okrem toho pôsobí v obci aj súkromná materská škola Hausík

V Trenčianskej Teplej pôsobí súbor rôznych organizácií a spolkov, prostredníctvom ktorých občania participujú na rôznych oblastiach ako sú napríklad šport, kultúra, turizmus či história. Azda najviditeľnejšou organizáciou navonok sa prezentuje Trenčianska električká železnica, ktorá prevádzkuje v letnej sezóne električku premávajúcu medzi Trenčianskou Teplou a Trenčianskymi Teplicami.

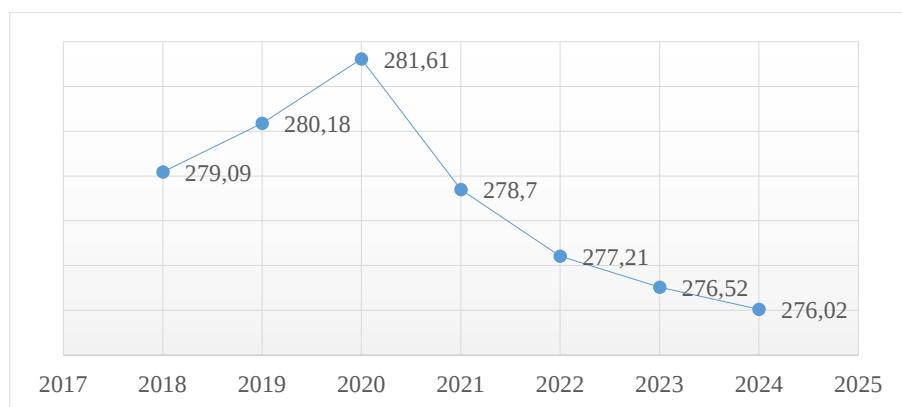
Medzi významné spolky možno ďalej zahrnúť folklórny súbor Teplanka, dychovú hudbu Dobranka, Slovenský zväz záhradkárov, Slovenský zväz telesne postihnutých, Dobrovoľný hasičský zbor Trenčianska Teplá či Dobrovoľný hasičský zbor m. č. Dobrá.

Okrem toho sú obyvatelia obce aktívni i v rámci miestneho odboru Matice slovenskej, Regionálnej organizácie vyslúžilých vojakov, Klubu slovenských turistov, Slovenského skautingu 31. zboru Irmy Ševcechovej či Jednoty dôchodcov. Z hľadiska športových aktivít sú aktívne TJ Lokomotíva Trenčianska Teplá a Stolnotenový klub Považský cukor, ktorý sa dokázal presadiť aj v celoslovenskej konkurencii.

2.2 Analýza vybraných sociálno-demografických ukazovateľov

Sociálno-demografické ukazovatele nám ukazujú vývoj a priebeh zmien z hľadiska jednotlivých ukazovateľov na určitom území (štát, VÚC, obec). Tieto ukazovatele zároveň napomáhajú aktérom sociálnej politiky prijímať opatrenia, ktorými by dokázali primerane reagovať na zmeny v sociálno-demografickej charakteristike obyvateľstva. Ako sa ukáže nižšie, spomínaní aktéri by mali zbystriť pozornosť, nakoľko v našich podmienkach sa už začínajú prejavovať výrazné zmeny, ktoré z hľadiska demografickej štruktúry ovplyvnia obecnú, regionálnu i celoštátnu štruktúru.

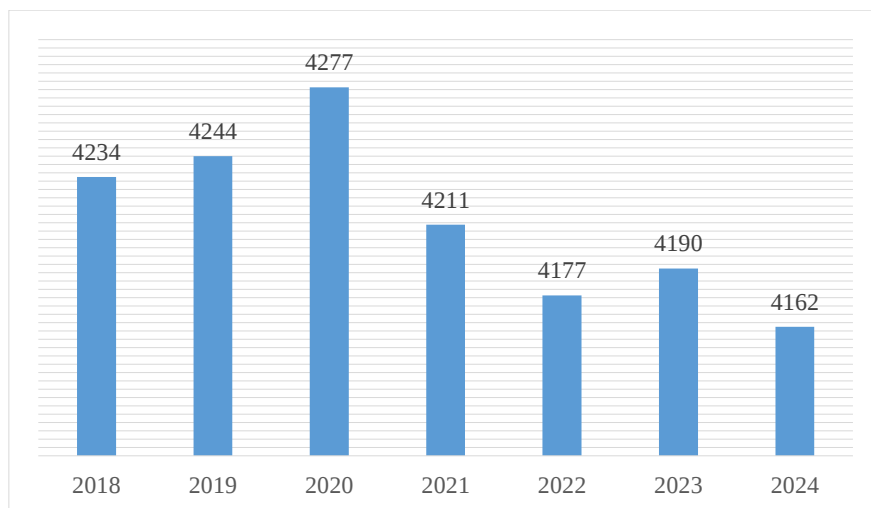
Graf č. 1 - Hustota osídlenia obce Trenčianska Teplá

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

V prípade hustoty osídlenia na 1 km² možno konštatovať, že svoj *vrchol* obec dosiahla v období rokov 2019-2020, nakoľko od tohto momentu začína mierny, ale napriek tomu plynulý pokles osídlenia na 1 km². Napriek tomu, že hustotou obyvateľstva je dosiahnutý výrazný nadpriemer než je tomu na celoštátnej úrovni, pokles na území obce je citeľný s predpokladom ďalšieho poklesu.

Graf č. 2 - Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.

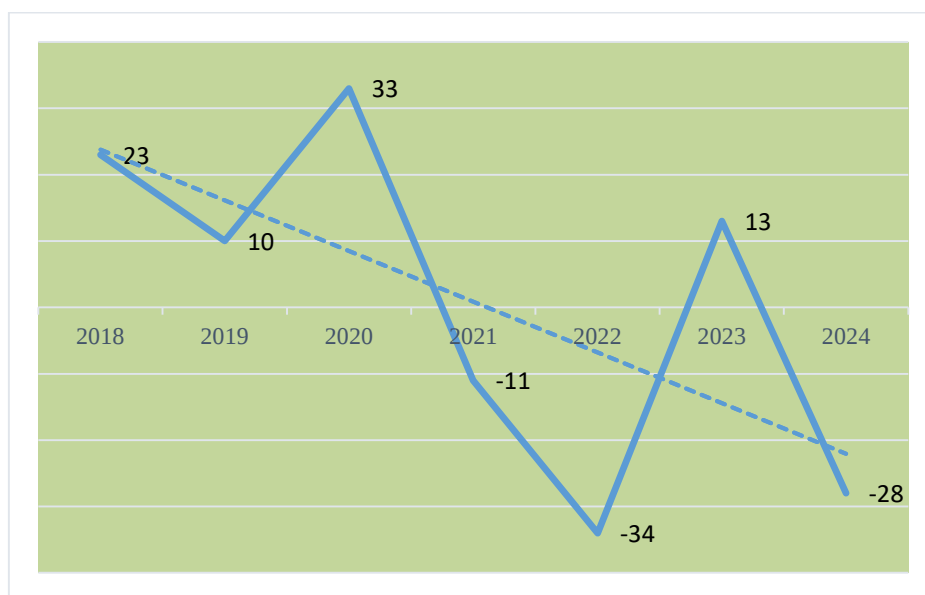

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

Napriek výhodnej a strategickej polohe obce dochádza v sledovanom období k zmenám v počte trvale bývajúceho obyvateľstva na jej území. Kým do roku 2020 je viditeľný nárast, od roku 2021 už dochádza k poklesu obyvateľov (s výnimkou roku 2023, kedy nastalo mierne zvýšenie vďaka celkovému prírastku), pričom rozdiel pri sledovanom období nám napovedá o poklese 72 osôb, resp. 1,70% podielu.

Pokiaľ sa vo zvýšenej miere nenašartuje proces migrácie do našej obce, ktorý bude sprevádzaný tvorbou pracovných miest, ako aj ďalšou fázou budovania nájomných bytov, resp. pokračovaním výstavby rodinných domov na území obce, predpokladáme na základe týchto poznatkov ďalší pokles trvale bývajúceho obyvateľstva. Treba zdôrazniť, že nárast počtu obyvateľov bol jedným zo strategických cieľov Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Trenčianska Teplá na roky 2022-2030.

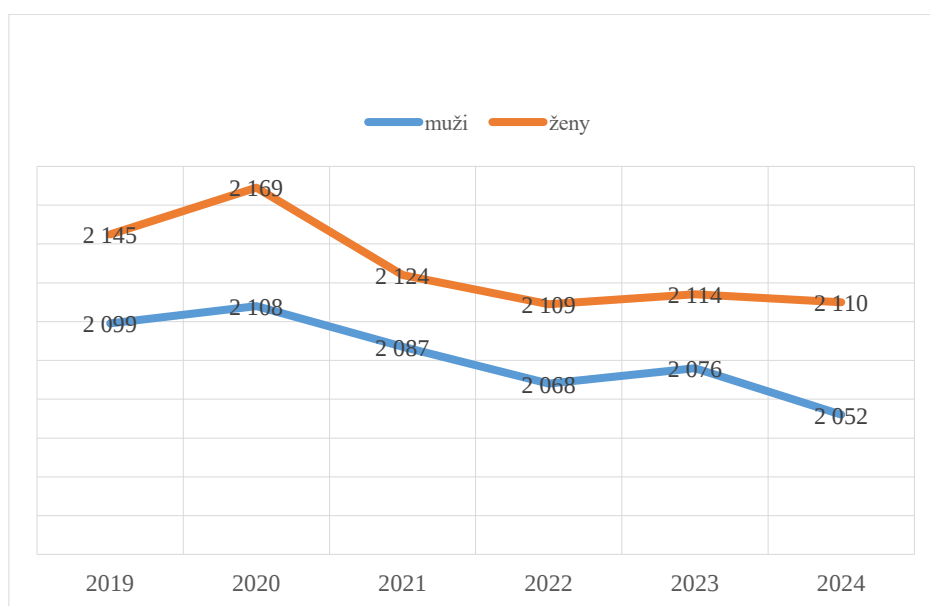
Graf č. 3 – Celkový prírastok obyvateľstva

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

V súvislosti so štruktúrou obyvateľstva je dôležité aj spomenúť, že prirodzený prírastok obyvateľstva má dlhodobo klesajúcu úroveň (prevýšenie počtu zomrelých osôb nad narodenými osobami). Uvedená schéma vyjadruje negatívny obraz, ktorý je obdobný na celoštátnej úrovni, pričom dôležitý faktor tu zohráva migrácia obyvateľstva, vďaka ktorej je celkový prírastok obyvateľstva v plusových číslach.

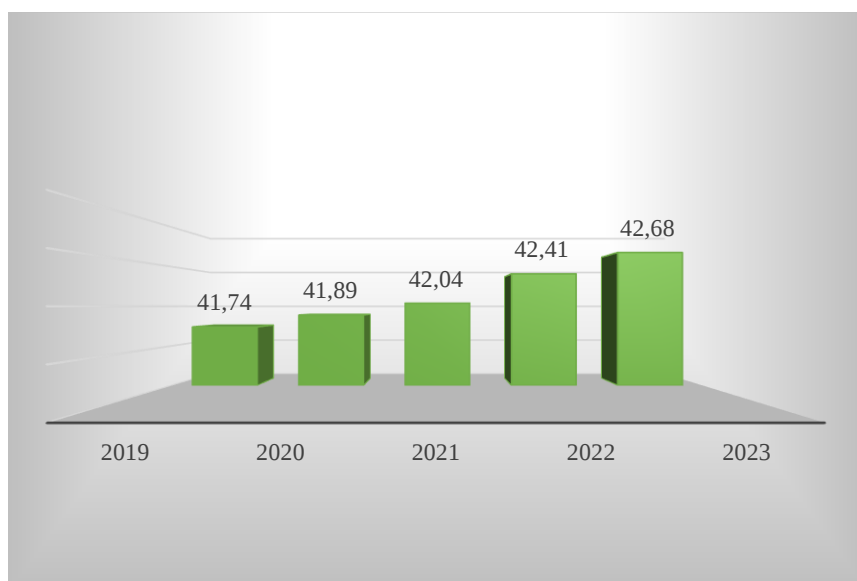
Graf č. 4 – Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva podľa pohlavia

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

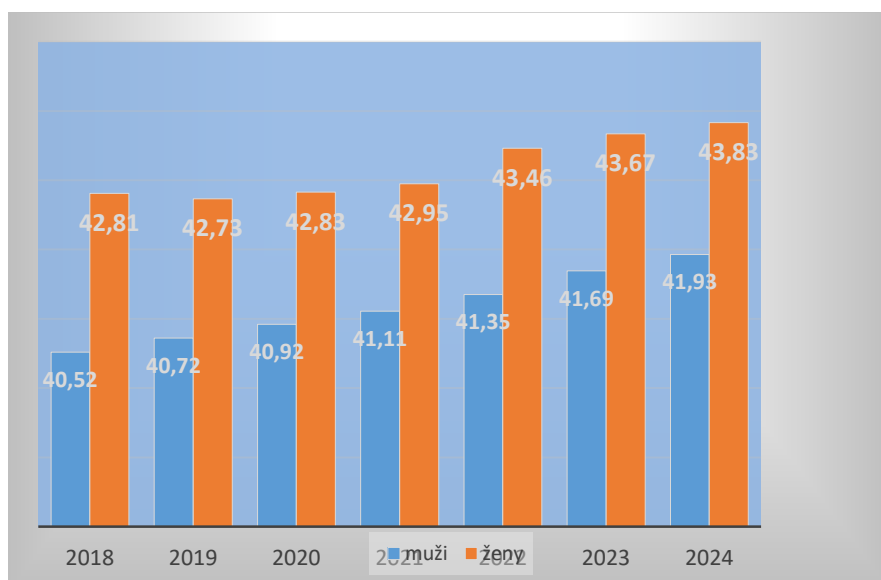
Pri skúmaní zastúpenia oboch pohlaví konštatujeme o miernom poklese ich zastúpenia v sledovanom období (pomer mužov ku ženám v roku 2019 je na úrovni 49,46% vs 50,54%, kým v roku 2023 je pomer mužov ku ženám na úrovni 49,30% vs 50,70%). Za celé obdobie poklesla mužská populácia o 47 osôb, kým u žien došlo k poklesu o 35 osôb.

Graf č. 5 – Priemerný vek obyvateľstva obce

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

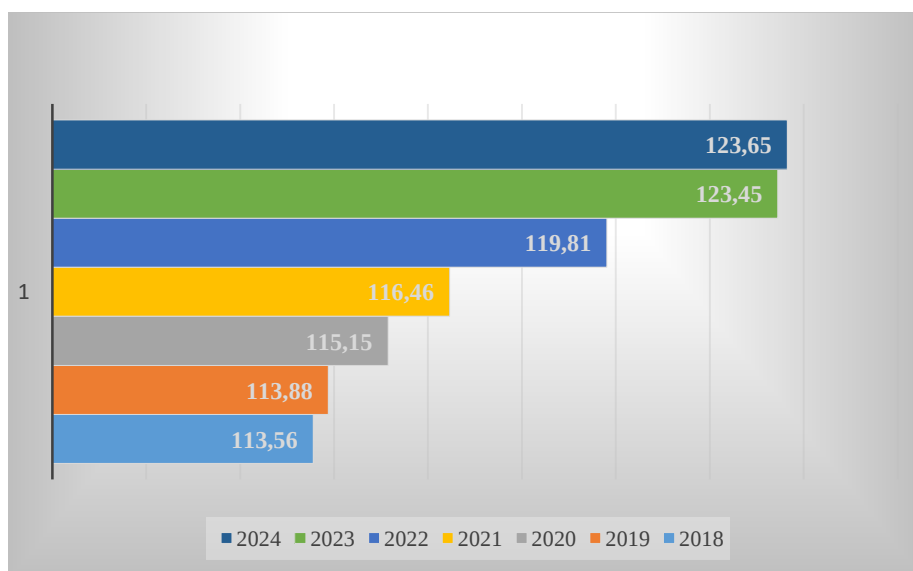
Graf č. 6 – Priemerný vek podľa pohlavia

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

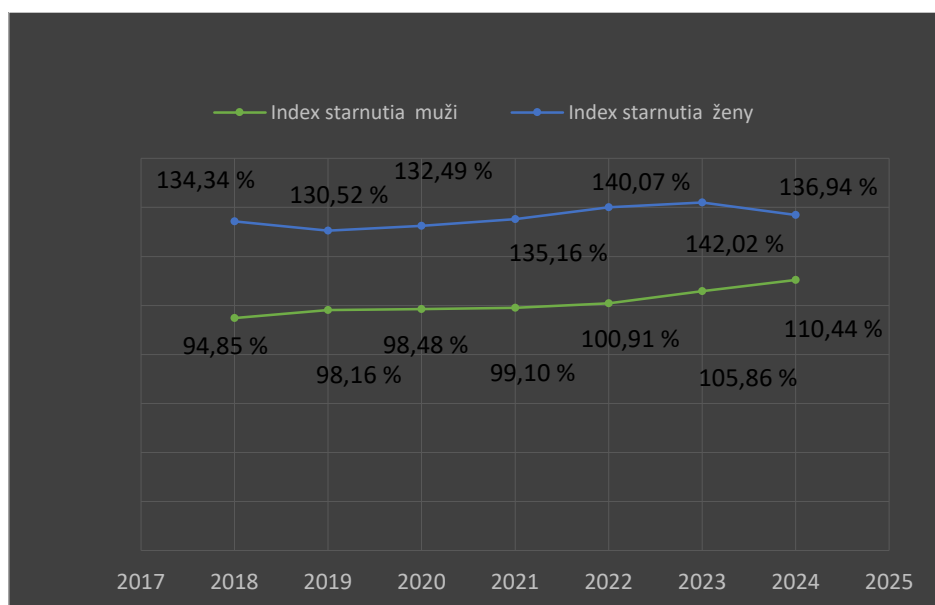
Zmena skladby sociálno-demografických charakteristík sa prejavuje rovnako pri vývoji priemerného veku obyvateľov obce, ktorý má rastúcu tendenciu. Zaujímavosťou je pomerne výrazný rozdiel pri vývoji priemerného veku z hľadiska porovnania oboch pohlaví. Kým u mužskej populácie je vývoj podpriemerný oproti vývoju za celú obec, u ženského pohlavia môžeme byť svedkami vyšších hodnôt (v praxi však dochádza k vyššiemu veku dožitia u žien než tomu je u mužov).

Graf. č. 7 – Index starnutia obyvateľstva

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

Graf č. 8 - Index starnutia podľa pohlavia

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

Čo sa týka indexu starnutia, porovnali sme si hodnoty vývoja indexu medzi rokmi 2018-2024 na úrovni obce Trenčianska Teplá, vrátane rozdielnosti medzi pohlaviami. Proces starnutia je nezvratný čo potvrdzujú aj vyššie uvedené dáta, avšak treba dodať, že hoci v obci sú rovnako čísla na vzostupe, tento vývoj je však neporovnateľne miernejší oproti procesu starnutia na území TSK, ktorý ako celok už dosahuje veľmi vysoké hodnoty. Aj tu je preto možno vidieť z pohľadu regiónov výrazne rozdiely v sociálno-demografických ukazovateľoch. Napriek tomu, pokiaľ nebudú prijaté kľúčové opatrenia v sociálnej politiky na úrovni štátu, obec môže ovplyvňovať tieto procesy s výraznými limitmi (napr. angažovanie sa v bytovej výstavbe, podpora mladých rodín pri narodení dieťaťa, rozširovanie kapacity materskej školy, atď.)

Tabuľka č. 1 - Analýza a podiel obyvateľstva z hľadiska vekových skupín

Rok	Oblasť	Podiel osôb v predproduktívnom veku v %	Podiel osôb v produktívnom veku v %	Podiel osôb v poproduktívnom veku %
2019	Obec Trenčianska Teplá	14,94	68,05	17,01
	Trenčiansky kraj	13,90	67,78	18,32
	SR	15,83	67,59	16,58
2020	Obec Trenčianska Teplá	15,13	67,45	17,42
	Trenčiansky kraj	14,02	67,11	18,88
	SR	15,90	67,03	17,07
2021	Obec Trenčianska Teplá	15,29	66,9	17,81
	Trenčiansky kraj	14,28	66,42	19,29
	SR	16,06	66,55	17,39
2022	Obec Trenčianska Teplá	15,23	66,53	18,24
	Trenčiansky kraj	14,31	65,82	19,86
	SR	16,09	66,06	17,85
2023	Obec Trenčianska Teplá	15,06	66,35	18,59
	Trenčiansky kraj	14,22	65,31	20,47
	SR	15,99	65,66	18,35
2024	Obec Trenčianska Teplá	15,14	66,15	18,72
	Trenčiansky kraj	14,02	64,97	21
	SR	15,8	65,4	18,8

Zdroj: ŠÚ SR, 2026, vlastné spracovanie

V tejto súvislosti ďalej konštatujeme, že z hľadiska vekových skupín rozoznávame skupiny predproduktívneho (ekonomicky neaktívne obyvateľstvo), produktívneho (ekonomicky aktívne obyvateľstvo) a poproduktívneho veku (ekonomicky neaktívne obyvateľstvo - seniori). Zmeny

v rámci týchto troch zložiek veľmi citlivo vplývajú na celú spoločnosť, a konkrétne opatrenia preto treba prijímať po zohľadnení všetkých faktorov.

Z hľadiska skúmania zastúpenia zložky predproduktívneho veku pozitívne konštatujeme, že obec Trenčianska Teplá dosahuje vyššie hodnoty než je tomu na úrovni SR i TSK. Čo sa týka ekonomicky neaktívneho obyvateľstva, v sledovanom období dochádza dokonca k navýšeniu podielu tejto zložky o 0,20 %.

Čo sa týka skupiny osôb v produktívnom veku, trend je veľmi podobný tak i z pohľadu SR i TSK. V sledovanom období vidíme na úrovni obce pokles podielu tejto skupiny obyvateľstva o 1,90 %. Najvýznamnejšie rozdiely však možno postrehnúť pri poslednej skupiny – ekonomicky neaktívneho obyvateľstva. Napriek tomu, že hodnoty sú odlišné, rast podielu poproduktívnej zložky obyvateľstva je zjavný pri všetkých troch úrovniach (obec, SR, TSK). Markantne sa však javí tento rozdiel pri porovnaní obce a TSK (v sledovanom období rozdiel 1,71 % resp., 2,68 %). Opäť v tomto smere dávame do pozornosti odlišnosti v rámci jednotlivých regiónov, avšak je potrebné zdôrazniť, že starnutie obyvateľstva bude vytvárať tlak na obecné i regionálne samosprávy pri ďalšom zabezpečení sociálnych služieb pre danú skupinu obyvateľstva, vrátane hľadania ďalších finančných zdrojov na poskytovanie sociálnych služieb.

Tabuľka č. 2 – Obyvateľstvo obce z hľadiska národnosti

Národnosť	SODB 2011		SODB 2021		Rozdiel v počte osôb
	Počet	Podiel	Počet	Podiel	
slovenská	3 666	89,22%	4 105	97,23%	+439
maďarská	1	0,02%	10	0,24%	+9
rómska	6	0,15%	7	0,17%	+1
rusínska	0	0%	0	0%	-
česká	28	0,68%	18	0,43%	-10
nemecká	0	0%	0	0%	-
ruská	4	0,1%	3	0,07%	-1
poľská	0	0%	2	0,05%	+2
moravská	5	0,12%	0	0%	-5
ukrajinská	0	0%	1	0,02%	+1
bulharská	2	0,05%	0 ⁶	0%	-2
ostatné	5	0,12%	13	0,31%	+8
nezistené	392	9,54%	63	1,49%	-329
Spolu	4 109	100%	4 222	100%	-113

Zdroj: SODB 2011 a SODB 2021, vlastné spracovanie

Z hľadiska porovnania celoštátnych výsledkov sčítania z rokov 2011 a 2021 je potrebné uviesť dve hlavné premenné. Za nárastom podielu *slovenskej národnosti* (+ 8,01%) stojí predovšetkým pokles hodnoty pri možnosti *nezistené* (-8,05%). Z tohto hľadiska dosahuje slovenská národnosť dominantný podiel, pričom pri ostatných národnostiach sa jedná o zmeny iba v počte niekoľkých osôb, čo predstavuje iba zanedbateľný percentuálny podiel.

⁶ V prípade tejto národnosti existuje možnosť, že vo formulári sa príslušníci danej národnosti zaradili do sekcie ostatné.

Tabuľka č. 3 – Obyvateľstvo obce z hľadiska vierovyznania

Vierovyznanie	SODB 2011		SODB 2021		Rozdiel v počte osôb
	Počet	Podiel	Počet	Podiel	
Rímskokatolícka cirkev	3 022	73,79%	2 927	69,33%	-95
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	68	1,65%	81	1,92%	+13
Gréckokatolícka cirkev	11	0,27%	23	0,54%	+12
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0,02%	3	0,07%	+2
Pravoslávna cirkev	6	0,15%	9	0,21%	+3
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	19	0,46%	17	0,4%	-2
Evanjelická cirkev ⁷ metodistická	3	0,07%	-	-	
Kresťanské zbory ⁸	7	0,17%	-	-	
Apoštolská cirkev ⁹	5	0,12%	-	-	
Cirkev bratská ¹⁰	3	0,07%	-	-	
ÚŽŽNO ¹¹¹²	1	0,02%	-	-	
iné	5	0,12%	62	1,47%	57
bez vyznania	402	9,78%	951	22,52%	549
nezistené	546	13,29%	149	3,53%	-397
Spolu	4 109	100%	4 222	100%	-113

Zdroj: SODB 2011 a SODB 2021, vlastné spracovanie

⁷ Zahnuté v SODB 2021 v sekcii iné

⁸ Zahnuté v SODB 2021 v sekcii iné

⁹ Zahnuté v SODB 2021 v sekcii iné

¹⁰ Zahnuté v SODB 2021 v sekcii iné

¹¹ Ústredný zväz židovských náboženských obcí

¹² Zahnuté v SODB 2021 v sekcii iné

V otázke vierovyznania u obyvateľstva obce dosahuje dominantný podiel Rímskokatolícka cirkev, ktorá však oproti predchádzajúcemu sčítaniu stratila 4,46 %. Významný nárast tiež sledujeme v sekcii *bez vyznania*, v rámci ktorej je nárast podielu o 12,74%, naopak pri možnosti *nezistené* evidujeme pokles o 9,76%

Tabuľka č. 4 – Obyvateľstvo obce z hľadiska dosiahnutého vzdelania

Vzdelanie	SODB 2011		SODB 2021	
	Počet	Podiel	Počet	Podiel
základné	472	11,49%	543	12,86%
učňovské (bez maturity)	608	14,8%	913	21,62%
stredné odborné (bez maturity)	466	11,34%		
úplné stredné učňovské (s maturitou)	194	4,72%	1 143	27,07%
úplné stredné odborné (s maturitou)	867	21,1%		
úplné stredné všeobecné	156	3,8%		
vyššie odborné vzdelanie	38	0,92%	271	6,42%
vysokoškolské	465 ¹³	11,32%	770	18,24%
bez školského vzdelania	602	14,65%	6 ¹⁴	0,14%
			467 ¹⁵	11,06%
nezistené	241	5,87%	109	2,58%
Spolu	4 109	100%	4 222	100%

Zdroj: SODB 2011 a SODB 2021, vlastné spracovanie

¹³ Zahŕňajúc všetky tri stupne vzdelania

¹⁴ Veková skupina 15 + rokov

¹⁵ Veková skupina u osôb 0-14 rokov

Ďalej, pri skúmaní dosiahnutého vzdelania konštatujeme, že najvýznamnejší podiel dosahuje skupina obyvateľstva s dosiahnutým úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou. V porovnaní s predchádzajúcim sčítaním je viditeľný predovšetkým nárast podielu vysokoškolského vzdelania obyvateľov o 6,92% na jednej strane, a poklesu podielu vzdelania stredného odborného vzdelania bez maturity o 4,52%.

Tabuľka č. 5 – Poskytované sociálne služby na území obce

Druh sociálnej služby	Forma	Kapacita	Poskytovateľ sociálnej služby
opatrovateľská služba	terénna	neurčené	obec
denný stacionár	ambulantná	10 osôb	neverejný poskytovateľ

Zdroj: e-vuc.sk

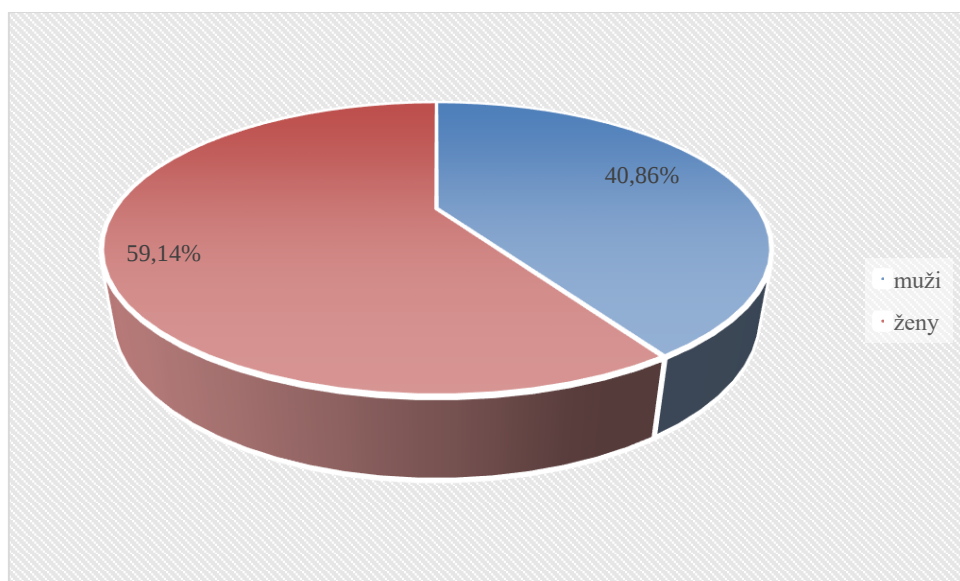
- 1) **opatrovateľská služba** – sociálna služba sa poskytuje FO, ktorá je odkázaná na pomoc inej FO. Uvedenej FO sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 Zákona o sociálnych službách zodpovedajúce činnostiam, ktoré podľa integrovaného posudku FO nie je schopná samostatne vykonávať, prípadne je schopná vykonávať s dohľadom, v rozsahu ustanovenom všeobecne právnym predpisom pre stupeň odkázanosti danej FO, pokiaľ sa poskytovateľ soc. služby a prijímateľ soc. služby nedohodnú v zmluve o poskytovaní soc. služby na návrh prijímateľa na nižšom rozsahu. Opatrovateľská služba sa neposkytuje FO, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná už FO, a ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie; ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu; FO, ktorej je nariadená karanténa v dôsledku podozrenia z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Dané ustanovenie o neposkytnutí sociálnej služby FO sa nepoužije za prípadu, ak sa FO vykonávajúcej opatrovanie poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v rámci zdravotníckeho zariadenia; FO vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba; FO, ktorá je opatrovaná inou FO, a ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie, sa poskytuje opatrovateľská služba v maximálnom rozsahu štyridsať hodín za mesiac (Zákon 448/2008 Z. z., § 41).
- 2) **denný stacionár** – sociálna služba sa poskytuje FO, odkázanej na pomoc inej FO, a ktorá je odkázaná na sociálnu službu (stupeň odkázanosti je minimálne II). V rámci denného stacionára dochádza k poskytovaniu sociálneho poradenstva, sociálnej rehabilitácie, stravovaniu a pomoci pri odkázanosti na pomoc inej FO, ako aj zabezpečeniu rozvoja pracovných zručností a záujmovej činnosti. V danom zariadení možno poskytovať sociálne

poradenstvo aj rodine, alebo inej FO, zabezpečujúcej pomoc FO v rámci domáceho prostredia, za účelom spolupráce pri sociálnej rehabilitácii. Zároveň možno v dennom stacionári poskytovať aj výchovu, pokiaľ sa v tomto zariadení poskytuje sociálna služba deťom (Zákon 448/2008 Z. z., § 40).

2.3 Analýza potrieb obyvateľstva

Každý dokument, ktorý sa týka sociálnych služieb na komunálnej, regionálnej či celoštátnej úrovni musí v sebe prepájať teoretickú časť s praktickou časťou. V prípade komunitného plánu je dôležité, aby sme vychádzali z reálnych potrieb obyvateľstva na konkrétne vymedzenom území, v našom prípade sa jedná o územie obce Trenčianska Teplá. Zvolenou metódou pre získavanie dát sa stala dotazníková metóda, ktorú sme aplikovali či už fyzicky prostredníctvom vytlačených dotazníkov v priestoroch Obecného úradu, alebo elektronicky prostredníctvom webovej stránky so zaručením anonymity respondentov. Dotazníkové šetrenie prebiehalo v rozmedzí od 2. februára do 21. februára 2026. Celkový počet spracovaných dotazníkov dosiahol počet 93, čím možno konštatovať o dosiahnutí kvantifikácie a verifikácie výsledkov. Fyzicky vyplnených dotazníkov bolo 30, v online priestore tento počet dosiahol 63 dotazníkov. V tejto súvislosti oceňujeme záujem obyvateľov o danú problematiku, ako aj množstvo aktívnych podnetov, ktoré sa dotýkali sociálnej oblasti. Výsledky na jednotlivé otázky predkladáme formou spracovaných grafov nižšie.

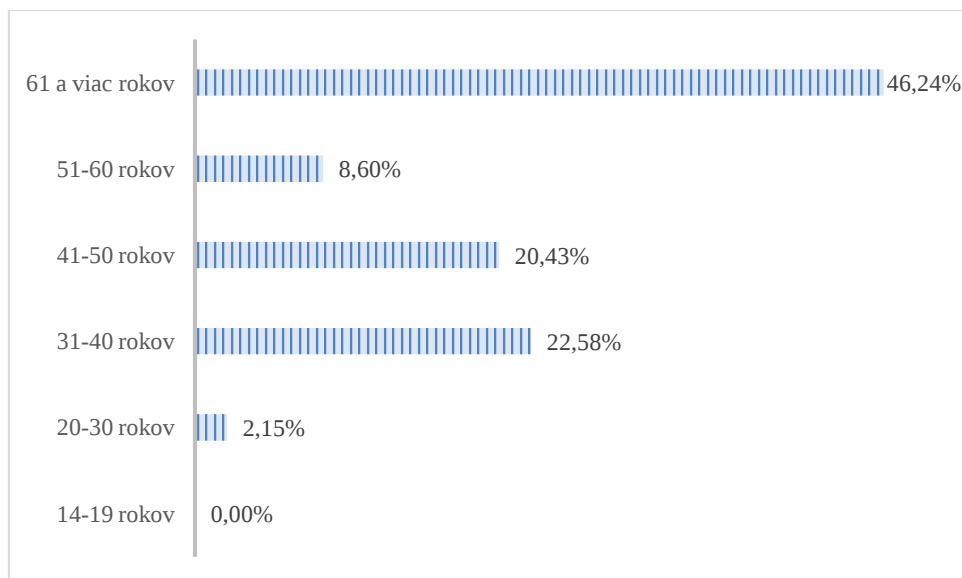
Graf č. 9 – Pohlavie respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

Dotazníkového prieskumu sa v sledovanom období zúčastnilo celkovo 93 osôb, z toho bol výrazný nepomer mužov a žien. Kým k mužskému pohlaviu sa prihlásilo 38 respondentov, u žien to bolo až 55 respondentov.

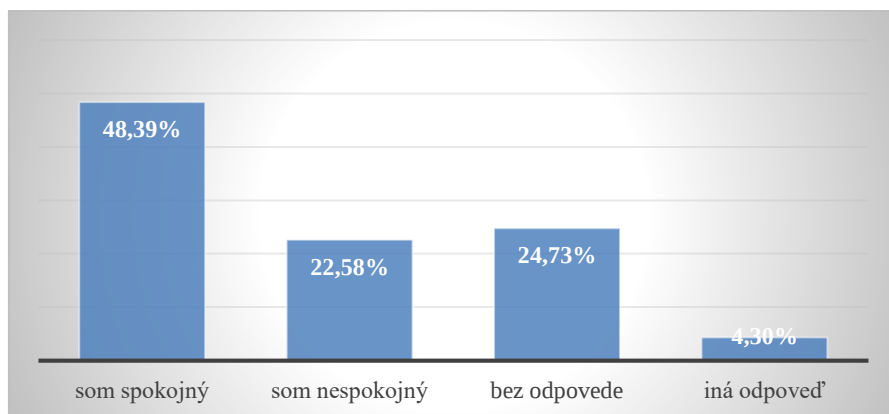
Graf č. 10 – Veková štruktúra respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

V rámci vekovej štruktúry možno konštatovať o dominantnom zastúpení skupiny osôb nad 61 rokov v počte 43 osôb, nasledujúc relatívne rovnakým zastúpením skupiny osôb v rozmedzí 31-40 rokov (21 osôb) a v rozmedzí 41-50 rokov (19 osôb). Nasledovala ďalej skupina v rozmedzí 51-60 rokov (8 osôb). Najnižšia účasť bola vo vekovej skupine v rozmedzí 20-30 rokov (2 osoby), pričom najmladšia veková skupina neparticipovala na zisteniach vôbec.

Graf č. 11 – Ako vnímate z Vášho pohľadu celkové podmienky pre život v Obci Trenčianska Teplá

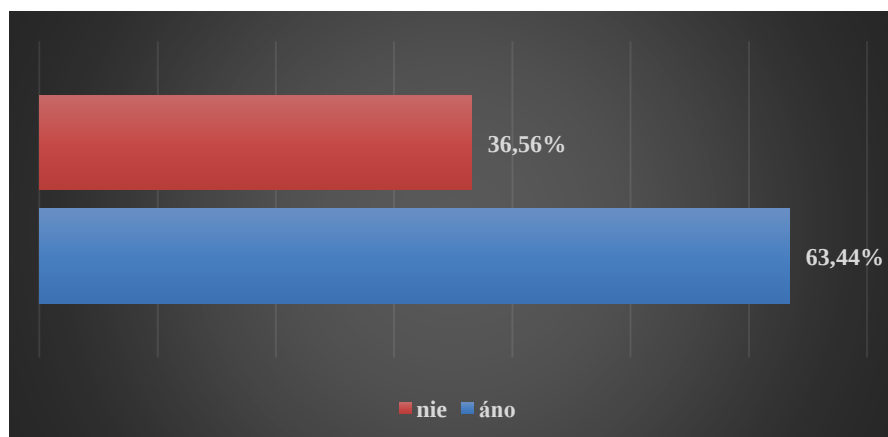

Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

Pozitívom pri tejto otázke bolo, že takmer polovica respondentov sa vyjadrila pozitívne ohľadne podmienok pre život v našej obci (45 osôb), pričom opačný názor prezentovalo 21 osôb. Na uvedenú otázku nevedela odpoveď až takmer ¼ respondentov (23 osôb) a 4 respondenti sa vyjadrili formou inej odpovede, kde prezentovali iba čiastočnú spokojnosť, resp. skôr nespokojnosť s podmienkami pre život.

Na ďalšiu otázku – „*V akých oblastiach by ste uvítali zlepšenie podmienok pre život v našej obci?*“ sa vyjadrilo celkovo 80 respondentov. Najviac odpovedí smerovalo k hľadaniu riešení v rámci sociálnej oblasti (22 osôb), pričom až 20 z týchto odpovedí sa dotýkalo potreby zariadenia pobytového zariadenia sociálnych služieb. Za ďalšiu preferovanú oblasť respondenti označili potrebu celkového naštartovania rozvoja kultúry v obci (16 osôb). Netreba opomenúť ani potrebu riešenia dopravy na území obce, kde sa viacero odpovedí zhodovalo v tom, že je žiaduce, aby bola vytvorená svetelná križovatka v strede obce (9 osôb). Významná časť odpovedí smerovala aj k potrebe realizácie voľnočasových aktivít pre deti a mládež (7 osôb). Udržiavanie chodníkov, montáž spomaľovačov na cestách a posilnenie bezpečnosti cestnej premávky uviedli 4 osoby. Väčšiu čistotu obce prezentovalo 5 osôb, nasledovala potreba ďalšej bytovej výstavby obecných nájomných bytov (3 osoby), zefektívnenie odpadového hospodárstva (3 osoby), výsadba a starostlivosť o zeleň (2 osoby), budovanie kamerového systému v celej obci (2 osoby), budovanie optického internetu do miestnej časti Dobrá (2 osoby) či starostlivosť o detské ihriská (2 osoby). Po 1 odpovedi sa objavili ešte názory ako vytvorenie zdravotného strediska v miestnej časti Dobrá, upriamanie pozornosti na starostlivosť o starších ľudí v miestnej časti Príles a lepšia komunikácia s vedením ZŠ v Trenčianskej Teplej.

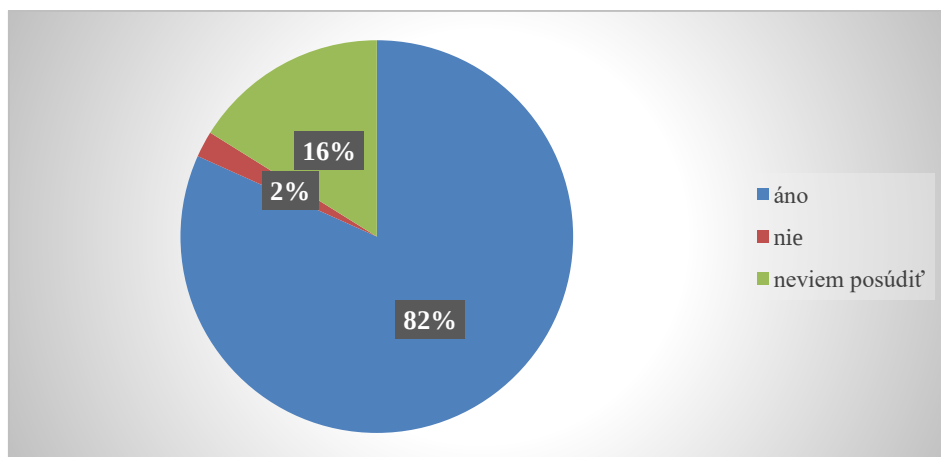
Graf č. 12 – Zapojili ste sa už aj Vy niekedy do aktivít, ktoré by viedli z Vášho pohľadu ku skvalitneniu života v Obci Trenčianska Teplá?

Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

Opakovane oceňujeme prístup obyvateľov obce, ktorých výrazná väčšina vyjadrila pozitívny názor pri zapájaní sa do rôznych aktivít vedúcich k zlepšeniu podmienok pre život v obci (59 osôb), opačný postoj uviedla tretina respondentov v počte 34 osôb.

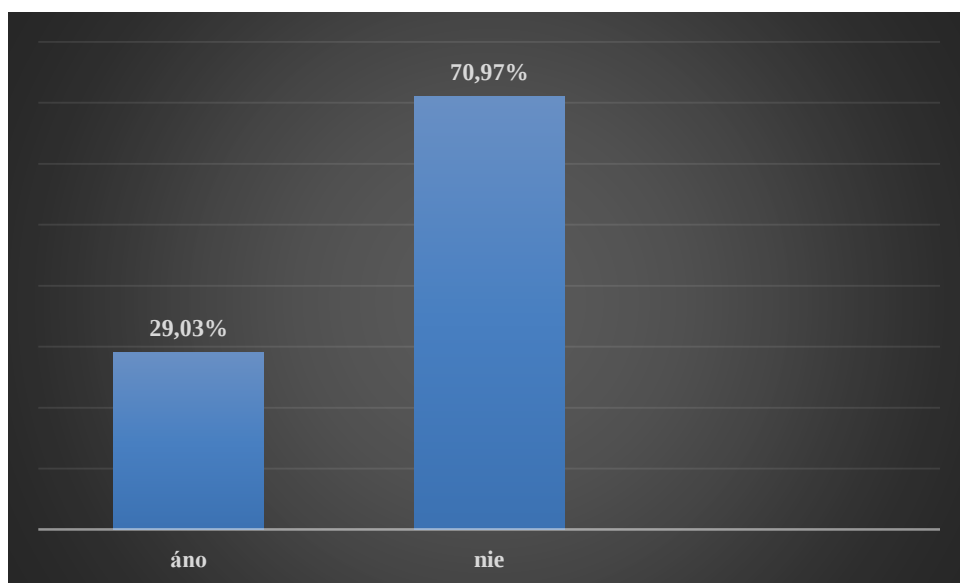
Graf č. 13 – Považujete sociálne služby za významný nástroj pomoci?

Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

Oblasť sociálnych služieb považuje za významnú dominantná časť oslovených respondentov v počte 76 osôb. Na strane druhej, opačný názor bol prezentovaný iba minimálnou časťou respondentov (2 osoby) a 15 respondenti nevedeli posúdiť odpoveď na danú otázku.

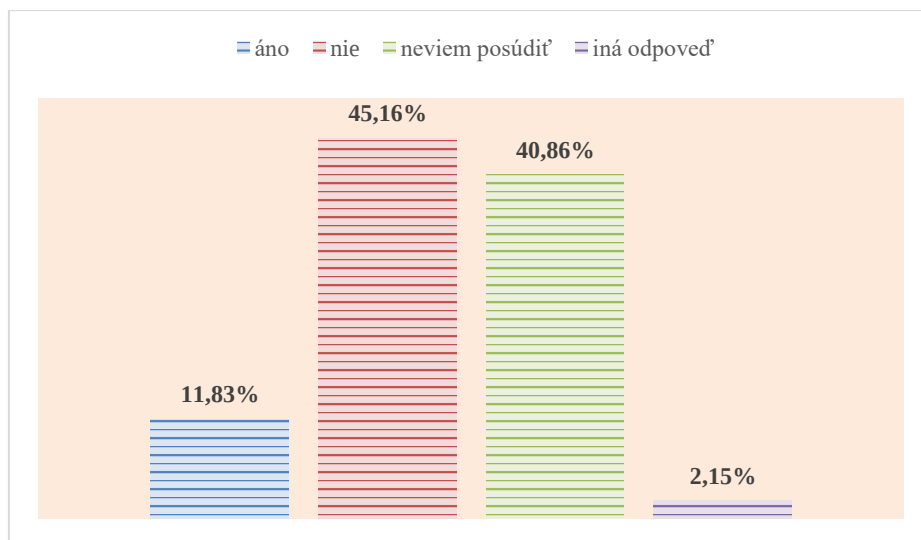
Graf č. 14 – Využili ste už niekedy Vy sám/sama, prípadne Vaši blízki nejaký druh sociálnej služby?

Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

V prípade využitia, resp., praktických skúseností so sociálnymi službami sa vyjadrila len menšia časť respondentov v počte 27 osôb. Sociálne služby doteraz nevyužila nadpolovičná časť oslovených respondentov (66 osôb).

Graf č. 15 – Považujete súčasný stav existujúcich soc. služieb v našej obci za dostatočný?

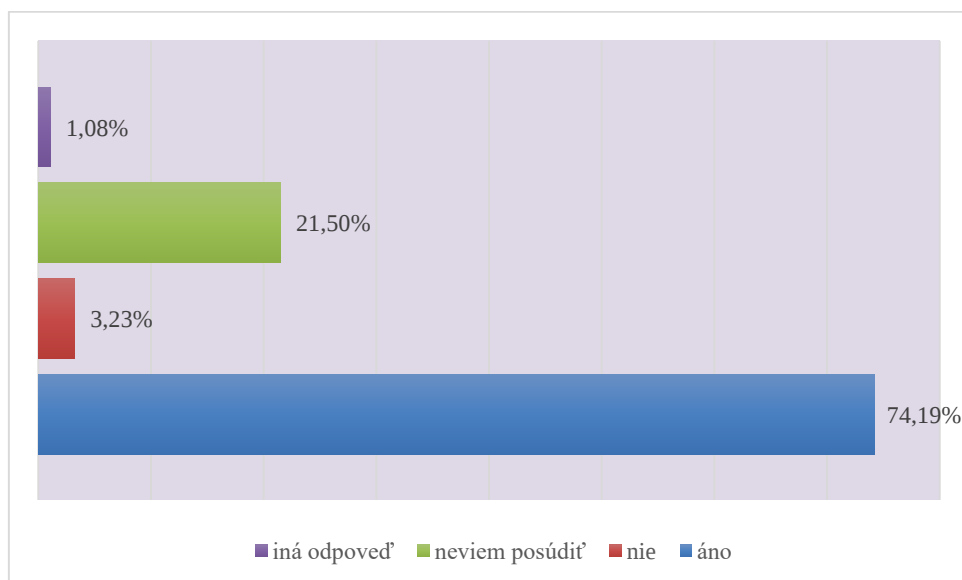
Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

Na ďalšiu otázku sa takmer až polovica respondentov (42 osôb) vyjadrila, že nepovažuje súčasný stav poskytovaných sociálnych služieb za postačujúci. Tento názor bol nasledovaný ďalšou veľkou skupinou respondentov (38 osôb), ktorí nevedeli zaujať stanovisko k tejto otázke. Pozitívne stanovisko vyjadrila len minimálna časť zúčastnených (11 osôb) a 2 osoby využili možnosť inej odpovede, kde sa nazdávali, že je potrebné, aby sa obec angažovala vo zvýšenej miere pri rozvoji, zabezpečení a financovaní sociálnych služieb pre svojich obyvateľov.

V rámci druhej otvorenej otázky nás zaujímalo „Na ktoré vybrané cieľové skupiny by sa mali podľa Vášho názoru zameriavať sociálne služby, prípadne aké sociálne služby v obci by ste uvítali?“ sa vyjadrilo 91 respondentov. Nadpolovičná časť odpovedí (54 osôb) by svoju pozornosť zamerala na oblasť seniorov, z toho až 34 osôb bolo toho názoru, že je potrebné zriadiť pobytové zariadenie sociálnych služieb pre seniorov a 20 osôb podporilo zriadenie denného stacionára, v rámci ktorého by seniori mohli počas dňa tráviť svoj voľný čas. Ďalšiu významnú oblasť tvoria mladé a neúplné rodiny, prípadne rodiny nachádzajúce sa v zložitej sociálnej situácii, ktoré označilo až 14 osôb. Poskytovanie starostlivosti pre osamelých a chorých obyvateľov, ako aj pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím by podporilo 9 osôb,

deti a dospelávajúcu mládež 7 osôb. Medzi odpoveďami sa objavili ešte názory ako zriadenie sociálneho taxíka (2 osoby), donáška stravy pre seniorov (3 osoby) či ďalšia podpora opatrovania odkázaných občanov v ich prirodzenom prostredí (2 osoby).

Graf č. 16 – Myslíte si, že ku skvalitneniu sociálnych služieb by prispela ich realizácia aj zo strany neverejných poskytovateľov? (občianske združenia, neziskové a cirkevné organizácie)

Zdroj: vlastné spracovanie dotazníkového prieskumu

Ako možný deficit pri poskytovaní sociálnych služieb z predchádzajúcej otázky sa odrazil aj pri odpovediach na poslednú otázku. Dominantná časť odpovedí (69 respondentov) by podporila zvýšenú angažovanosť neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, opačný názor bol sprevádzaný iba formou odpovedí 3 respondentov. Až 20 respondentov sa nevedelo k tejto otázke vyjadriť, 1 odpoveď smerovala k tomu, že zabezpečenie a poskytovanie sociálnych služieb vyplýva obci zo zákona.

Tabuľka č. 6 – SWOT analýza sociálnej oblasti

Silné stránky	Slabé stránky
dobrá občianska vybavenosť, zdravotné strediská, lekáreň, MŠ, ZŠ, veľký rozsah podnikateľských aktivít v obci	stav poskytovaných sociálnych služieb nezodpovedá potrebám a dopytu zo strany obyvateľstva
strategická poloha obce	klesajúci záujem o terénnu opatrovateľskú službu
prevádzkovanie vybraných druhov sociálnych služieb (verejný i neverejný poskytovateľ)	nepripravenosť obce na zabezpečenie starostlivosti pri narastajúcom počte odkázaných občanov
záujem obecnej samosprávy o ďalší rozvoj sociálnych služieb	absencia zariadenia sociálnych služieb s pobytovou formou
široký rozsah kultúrno-spoločenských akcií	nedostatok obecných nájomných bytov
sociálna a bytová komisia pri Obecnom zastupiteľstve	nedostatok informácií o poskytovaných sociálnych služieb v rámci regiónu
dostupnosť ďalších sociálnych služieb v okolitých mestách	minimálny záujem mladých ľudí o prácu v sociálnych službách
poskytovanie sociálneho poradenstva pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie občanov	neistota podnikateľského prostredia
vybudovaná a dostupná technická infraštruktúra	apatia veľkej časti obyvateľstva pri zapájaní sa do komunitných aktivít
existencia cyklotrasy a jej prínos pre rozvoj turizmu a bezpečnosti cyklistov	efektívnosť práce s marginalizovanými skupinami obyvateľstva
aktívna činnosť rôznych spolkov a organizácií	absencia komunitných služieb pre mládež
rozsiahla sieť poskytovaných služieb vo verejnom priestore	

Príležitosti	Riziká
zefektívnenie práce s verejnosťou	rýchle starnutie obyvateľstva
podpora dobrovoľníckych aktivít	pokles počtu obyvateľov a s ním spojený výpadok z podielových daní
spolupráca obce s regionálnou samosprávou a inými obecnými samosprávami v rámci regiónu	dopad legislatívnych zmien v oblasti odkázanosti osôb na sociálne služby z pohľadu obce
zapájanie komunity do riešenia problémov na území obce	rastúci počet obyvateľov odkázaných na sociálne služby, resp. pomoc
viac zdrojové financovanie určené na rozvoj a skvalitňovanie sociálnych služieb	nedostatok aktivít zameraných na prevenciu u detí a dospievajúcej mládeže
využívanie IT technológií pri poskytovaní niektorých druhov sociálnych služieb	odchod kvalifikovanej a vzdelanej pracovnej sily mimo obec a región
vzdelávanie odborných zamestnancov v sociálnych službách	nárast výdavkov na sociálnu oblasť
zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov	deficit odborných zamestnancov v sociálnych službách
podpora neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v rámci obce	udržanie kvality poskytovaných sociálnych služieb na požadovanej úrovni
čerpanie eurofondov so zreteľom zvyšovania kvality života	tempo a úspešnosť čerpania eurofondov
riešenie dopravnej situácie v obci	dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre občanov
tvorba nových pracovných miest	rast nezamestnanosti v regióne

2.4 Ciele a priority obce v sociálnej oblasti

Priorita č. 1	Riešenie
Zriadenie denného stacionára pre seniorov	registrácia sociálnej služby, úprava VZN o sociálnych službách
	zabezpečenie priestorov a odborného personálu
	poskytovanie ambulantnej sociálnej služby pre seniorov počas dňa (v pracovné dni)
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Referát sociálny, bytový, školský Obec Trenčianska Teplá

Priorita č. 2	Riešenie
Terénna opatrovateľská služba	Podpora dlhodobého zotrvávania občanov v ich prirodzenom prostredí
	spolupráca s rodinou klienta v záujme zabezpečenia primeraných podmienok klienta pre život
	hľadanie grantov určených na zabezpečenie a prevádzkovanie sociálnej služby
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Referát sociálny, bytový, školský

Priorita č. 3	Riešenie
Podpora dobrovoľníctva a zefektívnenie práce s verejnosťou	zriadenie informačných kanálov na komunikáciu s verejnosťou, zapájanie verejnosti do problémov komunity
	vytváranie dobrovoľníckych aktivít, ktoré by prispeli ku skvalitneniu života v obci
	motivácia detí a mladých ľudí k dobrovoľníckym aktivitám
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Obec Trenčianska Teplá

Priorita č. 4	Riešenie
Bytová výstavba v obci	rozšírenie súboru obecných nájomných bytov
	prestavba budovy Sokolovne na 19 bytových jednotiek (1,2 a 3 izbové byty)
	pridelenie obecných nájomných bytov s regulovaným nájomným pri zohľadnení sociálnych možností žiadateľov
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Komisia sociálna a bytová pri OZ Obec Trenčianska Teplá

Priorita č. 5	Riešenie
Pomoc osobám v sociálnej a hmotnej núdzi	realizácia krízovej sociálnej intervencie voči osobám nachádzajúcim sa v krízovej situácii
	poskytovanie sociálneho poradenstva, hľadanie možností riešenia krízovej situácie
	poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi podľa príslušného VZN č. 3/2019
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Komisia sociálna a bytová pri OZ Referát sociálny, bytový, školský

Priorita č. 6	Riešenie
Zefektívnenie práce s deťmi a mládežou	ponuka voľnočasových aktivít pre deti a mládež
	vedenie detí a mládeže k zodpovednosti a zveľaďovaniu života v obci
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Riaditeľ ZŠ v Trenčianskej Teplej Obec Trenčianska Teplá

Priorita č. 7	Riešenie
Podpora ďalšieho rozvoja kultúry, športu a cestovného ruchu	spolupráca s rôznymi spoločenskými organizáciami
	participácia občanov pri organizovaní rôznych podujatí v obci
	reklama a zviditeľnenie obce navonok
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Komisia pre mládež, kultúru a šport pri OZ Obec Trenčianska Teplá

Priorita č. 8	Riešenie
Uchádzanie sa o grantové výzvy	mapovanie potrieb/špecifik na území obce
	príprava a podávanie projektov na skvalitnenie života v obci (verejné/sociálne služby)
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Projektová manažérka

Priorita č. 9	Riešenie
Spoločensky neprispôsobivé osoby	poskytovanie sociálneho poradenstva
	začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života
	spolupráca s ďalšími inštitúciami pri riešení problému
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Referát sociálny, bytový, školský

Priorita č. 10	Riešenie
Riešenie odkázanosti občanov na sociálnu službu, resp. poskytovanie peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia	zabezpečenie prvého kontaktu a nasmerovanie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím na ÚPSVaR
	spolupráca a komunikácia s ÚPSVaR
	následná intervencia pri záujme o poskytovanie sociálnej služby
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Referát sociálny, bytový, školský ÚPSVaR

Priorita č. 11	Riešenie
Dobudovanie cyklotrasy	dokončenie cyklotrasy do Trenčianskych Teplíc a jej napojenie na Vážsku cyklotrasu, ktorú realizuje TSK
	podpora ekologických spôsobov prepravy
	zabezpečenie aktívneho športového vyžitia obyvateľov obce
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Obec Trenčianska Teplá

Priorita č. 12	Riešenie
Vytvorenie dočasného núdzového ubytovania pre existenčne ohrozených občanov (matky s deťmi)	vybudovanie 1 samostatnej izby ako súčasť objektu, kde má byť umiestnený denný stacionár
	poskytovanie sociálneho poradenstva a realizácia individuálneho prístupu pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie
	nasmerovanie občanov k ďalšiemu využitiu dostupných sociálnych služieb
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Referát sociálny, bytový, školský Obec Trenčianska Teplá

Priorita č. 13	Riešenie
Podpora rodinnej politiky	umiestnenie detí do náhradnej rodinnej starostlivosti
	realizácia šetrení u dysfunkčných rodín
	komunikácia a koordinácia postupu s ÚPSVaR
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Referát sociálny, bytový, školský

Priorita č. 14	Riešenie
Pochovávanie občanov bez rodinných príslušníkov	zabezpečenie pochovávaní občanov, ktorí nemajú žiadnych rodinných príslušníkov
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Referát sociálny, bytový, školský

Priorita č. 15	Riešenie
Preveniu vzniku závislostí a iných negatívnych javov u mládeže a dospelých ľudí	vzdelávanie detí a mládeže na tému drog a drogových závislostí v rámci vzdelávacieho procesu
	stretnutia a besedy s odborníkmi pracujúcimi s drogovou závislosťou
	ponuka voľnočasových aktivít pre deti
Doba realizácie	2026-2030
Zabezpečuje	Riaditeľ ZŠ v Trenčianskej Teplej

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb predstavuje jeden z najvýznamnejších dokumentov, ktoré obecná samospráva pri výkone pôsobnosti aplikuje na svojom území. Ako je vidieť aj v rámci dokumentu, sociálno-demografické charakteristiky sú úzko prepojené s reálnymi potrebami ľudí ako komunity, ktorá žije v obci Trenčianska Teplá. Ako sa mení demografia, tak sa menia aj potreby a požiadavky komunity. Práve v tomto čase musíme upriamiť pozornosť na prebiehajúce demografické zmeny, ktorých dopad je už citeľný aj v každodennom živote. Pokles počtu obyvateľov a prebiehajúci proces starnutia vytvárajú tlak na samosprávu, pričom v blízkej budúcnosti sa bude tento tlak ešte ďalej stupňovať, nakoľko samospráva musí aktívne čeliť uvedeným výzvam.

Čo možno konštatovať už teraz s istotou, bude rast výdavkov na sociálnu oblasť, a s tým spojené hľadanie finančných zdrojov na zabezpečenie potrieb obyvateľstva. Riešenia je preto dôležité hľadať komplexne a v dlhodobom horizonte, v rámci ktorého bude však nevyhnutná aj zvýšená aktivita a pomoc štátu pri riešení negatívnych demografických vyhládok na celoštátnej úrovni.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

HABÁNIK, T. 2018. *Systém poskytovaných sociálnych služieb na území Trenčianskeho samosprávneho kraja*. Nemšová: Tlačiareň J+K s. r. o., 2018. 156s. ISBN 978-80-89788-37-8.

KARLÍK, J. 1995. Trenčianska Teplá. Trenčianska Teplá: Obecný úrad Trenčianska Teplá, 2015, 164 s. ISBN 80-967-205-2-X.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE TRENČIANSKA TEPLÁ NA ROKY 2021-2025

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2021. *Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030*.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TRENČIANSKA TEPLÁ NA ROKY 2022-2030

TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ. 2022. *Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2030*.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

<https://www.e-vuc.sk/>

<https://www.trencianskatepla.sk/>